

Moravcsík Tímea

Magyar nyelvű gyermekfoglalkozások Prágában

Társulásunk, a prágai magyar Iglice Egylet 2012-ben lesz tízéves (1). Egy évtizede dolgozunk az Iglice színeiben azon, hogy összetartsuk a Prágában és a környékén élő magyar vagy félig magyar kis- és nagygyermekes családokat, és a magyar ajkú gyermekeknek megfelelő környezetet teremtsünk a nyelv gyakorlásához és nyelvtudásuk csiszolásához. Azon fáradozunk, hogy lehetőséget biztosítsunk számukra a magyar kultúra minél szélesebb körének megismeréséhez, valamint a magyar nyelvhez és kultúrához kapcsolódó élmények átéléséhez.

Munkánk szerteágazó. Szervezünk színházi, zenei és bábelőadásokat, hétfégi és nyári táborokat, irányítjuk az óvodás- és az iskoláskorú gyermekek állandó magyar nyelvű oktatását. Foglalkozásainkat, amelyeket szakképzett pedagógusok vezetnek, hetente egyszer látogatják a gyermekek, akiket életkoruk alapján csoportokba osztunk az 1. táblázatban látható korhatárok szerint. A foglalkozásokon 50-60 fő vesz részt. Az általános iskolások minden alkalommal jelen vannak az órákon. A kisebbek megjelenése inkább alkalmasszerű. A törzstagok mellett mindig akadnak ritkább látogatók is.

1. táblázat
A gyermekfoglalkozások csoportjai

Foglalkozás	Életkor	Létszám (2011)
Ciróka baba-mama klub	0–2 évesek	8–12 fő + szülők
Kiscsoportos óvodások	2–4 évesek	16–18 fő
Nagycsoportos óvodások	4–6 évesek	14–16 fő
Általános iskolások 1. (alapozó csoport)	6–8 évesek	3 fő
Általános iskolások (középső csoport)	8–13 évesek	4 fő
Általános iskolások (felső tagozatos csoport) és középiskolások	13–18 évesek	8 fő

Életkoruknak megfelelően együtt tanulnak a magyarországi, a felvidéki vagy olykor az erdélyi és a cseh–magyar vegyes házasságból származó gyermekek. Egy-egy csoporton belül néha 2-3 év korkülönbség is van a résztvevők között. Ez kimondottan jótékony hatású az óvodáskorúaknál, ám a felső tagozatos általános iskolások körében már nagy kihívás a pedagógusainknak. Módszertani szempontból a másik speciális vonásunk az, hogy a gyermekek szinte mindegyik csoportban eltérő nyelvtudással rendelkeznek családi helyzetüknek és életkörülményeiknek megfelelően. Ettől függően természetesen a motivációjuk is különböző lehet.

Hihetetlenül gyorsan röppent el fejünk fölött ez a tíz, pontosabban közel tizenhárom esztendő. A gyermekfoglalkozások szervezése ugyanis – a maihoz képest szerényebb keretek között – már 1998 tavaszán elindult. A kezdetekhez személyes történet fűz: ekkor volt hároméves a nagyobbik lányom. Felvidéki magyar szülők gyermekeként leginkább még csak a magyar nyelvet beszélte, én tanígtattam versikékre, dalokra. Ő azonban, mint az ilyen korú gyerekek általában, egyre inkább társasági életre vágyott. Óvodát kerestünk és találtunk is neki, nagyon színvonalasat, magyar nyelvű híján cseh nyelvűt, amelyet gyermekünk – a kisebb nyelvi nehézségek leküzdése után – meg is szeretett. Beilleszkedett, barátokat szerzett, egyre-másra hozta haza és tanígtatta nekünk az újabbnál újabb körjátékokat, dalocskákat, mondókákat. Nagyon

büszkék voltunk rá, miközben egyre többet beszélgettünk arról, hogy milyen jó lenne, ha a kislányunk az anyanyelvén is elsajátíthatna hasonló jellegű tudást, ha szert tehetne magyar nyelvű barátokra, és ha magyar nyelven is megélhetné a sok-sok gyermekkori élményt. Rövid időn belül kiderült, hogy rajtunk kívül több ilyen érzésű család él Prágában. Egyeseket ismertünk is, másokról ismerőseink ismerősei által szereztünk tudomást. Felajánlottam régi és új ismerőseinknek szerény albérleti lakásunkat heti egy alkalommal egy játszóház kialakítására. Nagyjából egy hónapig tartott ez a próbálkozás, ám ekkor úgy éreztem, irányt kell változtatnunk.

A Csehországban működő magyar szervezetekhez, intézményekhez fordultam. Ez idő tájt fénykorát élte a Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége (2), ahol egyik legjelentősebb pártfogónk, Becske Katalin szervezőtitkár lett. Nem kellett sokáig érvelnem a magyar nyelvű gyermekfoglalkozások létjogosultsága mellett. A másik fontos – általam megkeresett és bennünket mai napig támogató – kulturális intézmény a Prágai Magyar Kulturális Központ (PMKK) volt (3). A központ igazgatója, Reményi Krisztina akkoriban éppen azon munkálkodott, hogy a Magyar Házat a korábbi évekhez képest még nyitottabbá tegye. Egy házon belüli óvoda ötlete nagyon megfelelt az elképzeléseinek.

Ilyen körülmények között indítottam be 1998 áprilisában a PMKK harmadik emeleti tantermében az óvodásfoglalkozásokat. Végzettségem szerint nem vagyok pedagógus. Ezért kezdetben csak az érzéseimre hagyatkozva válogattam a verseket, az énekeket, a meséket és minden mást, amivel tartalmassá tehettem a foglalkozásokat. Közben egyre jobban szívembe zártam a kicsiket. Találkozásról találkozásra lett barátságosabb és melegebb a hangulat. Milliő felfedezés, öröm és lelkesedés jellemzi ezt a kezdeti időszakot. Némi megfigyelés és gyakorlat után egyre határozottabban fogalmazódtak meg bennem az óvoda irányelvei.

Áttanulmányoztam néhány magyarországi tantervet, és azt a következtetést vontam le, hogy nekünk leginkább egy néphagyományőrző óvodára van szükségünk. A hagyományok ápolásának fontosságára biztosan ezernyi válasz létezik, de úgy vélem, ez – egy külhoni magyarnak – kötelező. Csak ebben a szellemben tud az ember párhuzamokat vonni ünnepek és ünnepek között, és így jön rá arra, hogy a másság egyben hasonlóság. Minderre leginkább a hagyományok ápolása taníthat meg bennünket. Így aztán 1999 őszétől egy gondosan kidolgozott néphagyományőrző tantervvvel indítottam a tanévet. A következő években tovább csiszolódott a tanterv, amelybe folyamatosan épültek be a tapasztalatok. Később meg is jelent egy-egy foglalkozás anyaga a *Prágai Tükör* egymást követő 11 számában, a Gyerekoldalak rovatban (Moravcsik 2004–2006). Ezzel lehetőséget teremtettünk arra, hogy az érdeklődő szülők otthon újra felidézzék a közös együttléteket.

Kis táncos, farsangi és szüreti multságokkal, az adventi várakozás, a karácsony, az újévi köszöntés, a húsvét és a pünkösd szokásainak felelevenítésével, sok-sok énekkel, játékkal fűszerezve folytak a foglalkozásaink. A körjátékok vidám hangulatát váltották a meghitt adventi gyertyagyújtások és éneklések, a húsvéti tojásírás és a pünkösdkirály-, illetve -királykisasszony-választás. Emellett a nagy klasszikusok gyermekverseit is fontosnak tartottam. Az évszakok váltakozásának megfelelően tanultuk például Weöres Sándor verseit (*Őszi éjjel izzik a galagonya, Éj mélyből fölzenget*).

A prózai szövegek közül leginkább a népmesék hatottak a gyermekekre. Talán nem is az egyszerű meseolvasás, hanem a mesék eljátszása volt az, ami nagy örömeinkre szolgált. Egyik kedvencünk a *Kis gömböc* című népmese volt. Kalapok, kendők kerültek a szegény ember családját játszó gyerekek fejére, lufit kapott a kezébe a kis gömböc, papírcsákókat készítettünk a katonáknak, és – hogy legyen hova bújniuk a kis gömböc „áldozatainak” – földig érő vászonnal borítottunk le egy asztalkát. Mindezek után kezdődhetett a mese. Én meséltem, a gyerekek játszották, és hogy még élménydúsabb legyen a történet, több részénél elhangzott egy-két odaillő ének is. Így került például a mesébe *A kis gömböc találkozott egy regiment katonával*... résznél az *Aki nem lép egyszerre* kezdetű ének, amelynek a ritmusára büszkén meneteltünk fejünkön a csákóval.

A kézműves-foglalkozások, amelyek egyébként is közel állnak hozzám, ugyanilyen élménydúsak voltak. Szeretem a népi kismesterségeket, és talán még ennél is jobban a természetes anyagokat. Ezért az óvodában termésbábok, méhviasz gyertyák, csuhéangyalok, nemezlabdák, gyékénytündérek készültek. A kézműveskedés nemcsak érdekessé tette a foglalkozásokat, hanem nagy segítség is volt számomra a nagyon különböző nyelvismerettel rendelkező gyermekek megnyerésében. Egyes kétnyelvű családok gyermekeinek ugyanis kisebb a szókincsük, mint a társaiknak. Hogy emiatt ne érezzék magukat kellemetlenül, a kézműveskedés keretében jól előkészíthető a foglalkozások szóban gazdagabb, éneklős, verseléses, játékos része. Az a tapasztalatom, hogy csodálatosan megnyílnak a gyerekszájak a sógyurmázás, az agyagozás vagy bármilyen más tevékenység alatt. Ez olyan elfoglaltság, amelynek a művelése közben szinte minden kisgyermek feloldódik.

Megannyi élmény és tapasztalat jellemezte az első évet. Úgy érzem, ezek a kezdeti lépések határozták meg a további, egyre bővebb és összetettebb munkálkodás jellegét és lényegét. Mindezt utólag a későbbi évek eseményei is megerősítették (Moravcsík 2001). Erről tanúskodik például az egyet ötödik évfordulójára készült és a *Prágai Tükör*-ben megjelent összefoglaló írás (Sviták 2003).

A kezdetek kezdetén Környei Aliz előadóművész és óvodapedagógus is sok-sok tanáccsal látott el. Leginkább ő ösztönzött az első nyári táborra, és a szervezés java részét is magára vállalta. Én főként a tábor anyagi forrásait próbáltam előteremteni. 1999 nyarán öt prágai magyar családdal érkezünk az észak-magyarországi Terény községbe, ahol Környei Aliz várt minket sok-sok mesével, énekkel és játékkal. A helyi katolikus templom parókiáján laktunk, folyamatosan éreztük és élveztük a kis település lakóinak vendégszeretetét. A falu legízletesebben főző asszonya, Marika néni készítette nekünk az ennivalót. Reggelenként a parókia udvarán összegyűlve mondókáztunk, és koboz kíséretében énekeltünk. Délelőttönként kirándultunk, a homokbánya tövében agyagot, a tóparton száraz virágokat és füveket, a mezőn gyékényt gyűjtöttünk. Délután a saját beszerzésű alapanyagokból kézműveskedtünk: agyagoztunk, fűszőnyeget szőttünk, és gyékényből vityillót építettünk.

A tábor végigkísérte *A kondor-fondor báránka göndörke gyapja* című mese. Valójában nem is mese ez a történet, inkább meseszerűen előadott, a nemezelés ősi mesteriségét oktató foglalkozások sorozata. Hatására felkerestük a szelíden legelésző bárányokat, megnéztük a juhakolt, gyapjút tisztítottunk és mostunk kicsiny fateknőkben, megfestettük, szárítottuk, fűzfa husángokkal lazítottuk, aztán nemezeltünk. Oly nagy élvezettel dolgoztunk, hogy a hétvégére közösen elkészítettünk egy gyönyörű szőnyeget, amelybe belenemezeltük terényi élményeinket (1. kép). Mindezt jól összegyűrtük, ezzel pecsételve meg az azóta is tartó barátságunkat. Így lett az egyhetes nyári táborozás szerves része a további tevékenységünknek.

1. kép
Készül a nemezszőnyeg
Terényi tábor, 1999 (Moravcsík Zoltán felvétele)

A következő tanévben, 2000–2001-ben – elsősorban Sviták Karin, későbbi elnökünk közbenjárásának köszönhetően – beindult a kisiskolások foglalkozása is. Kezdetben Eöry Vilma, a Károly Egyetem vendégtanára tartotta a foglalkozásokat a négy-öt kisdíáknak. A tanárnő hozzáértése biztosította a tanórák színvonalát, elragadó személyisége pedig a sikerét. Később Kollárovics Ilona tanítónő vette át az órák vezetését (Kollárovics 2001). Az írás-olvasás elsajátítása mellett főleg a gyermekek szókincsének bővítésére összpontosultak a tanítási órák, amelyeket mindig a játékosság jellemzett.

Az óvoda működésének negyedik évében – az iskolásfoglalkozások második évében – egyre több család csatlakozott hozzánk, és még többen jelezték, hogy szeretnének jönni a foglalkozásainkra. Emiatt is egyre inkább szükségét éreztük annak, hogy szervezetté váljunk. Sokan ajánlottak aktív segítséget, de a többség munkahelyi és egyéb elfoglaltságai miatt inkább csak szolgáltatásként igényelte a foglalkozásokat. Megérett az idő arra, hogy működésünknek hivatalos jogi és szervezeti hátteret teremtsünk.

Az Iglice Egyletet – a prágai magyar szülők egyleteként – a Cseh Köztársaság Belügyminisztériuma 2002. szeptember 25-én jegyezte be. December 7-én hívtuk össze az alakuló közgyűlést. Szép számmal gyűltek össze a PMKK klubhelyiségében az óvodás és az iskolás gyermekek szülei. Tizennégyen közülük azonnal be is léptek az egyletbe. Tagjaink létszáma azóta tovább növekedett, az egylet jelenleg 40 tagot számlál. Az egylet élén a bizottság áll. Megalakulásakor az elnök Sviták Karin, az alelnök Moravcsík Tímea, a pénztáros Nyárfás Károly volt. A munka számos pályázat beadásával kezdődött, és ez az anyagi alapok előteremtése érdekében azóta is folytatódik. Támogatást kértünk az Illyés Alapítványtól, a Magyar Köztársaság Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztériumától, Prága Főpolgármesteri Hivatalától, valamint a Cseh Köztársaság Oktatási, Ifjúsági és Testnevelési Minisztériumától.

Együttműködési szerződést kötöttünk a PMKK-val, amelyet Kiss Szemán Róbert – akkori igazgató – írt alá. E szerződés alapján használjuk a mai napig az óvodásoknak és az iskolásoknak kialakított tantermet, sőt a további rendezvényeinkhez is zömében a PMKK szolgáltatja a helyiséget. Az első asztalokat és székeket a prágai magyar nagykövetség segítségével szereztük be. Támogatóink jóvoltából a következő években nemcsak bútorokkal, hanem játékokkal, könyvekkel és technikai eszközökkel is gyarapodtunk. Az elsősorban gyermek- és ifjúsági irodalomból álló könyvtár jelenleg több mint 300 kikölcsönözhető kötetet, DVD-t és CD-t számlál. A kezdetektől nagyon fontosnak tartottuk a könyvek jelenlétét a gyermekek környezetében, mindennapi életében. Ezért hagyományt teremtettünk azzal, hogy Mikuláskor minden óvoda kap egy magyar nyelvű könyvet, a tanév végén pedig az iskolások jutalma a magyar nyelvű ajándék könyv.

Pedagógusaink fizetésének egy részét is a PMKK fedezi. Az egyletbe belépő szülők személyre szóló, éves tagsági díja csupán jelképes összeg, de anyagi helyzetüktől függően lehetőségük van magasabb, úgynevezett támogatói tagsági díj befizetésére is. A gyermekek után fizetendő tandíj az egylet tagjainak kedvezményes, a nem egyleti tagoknak azonban magasabb tandíjat kell fizetniük. A tandíj fejében nemcsak a tanítási órákat látogathatják a gyermekek, hanem ingyenesen részt vehetnek valamennyi egyéb kulturális programon is (2. kép).

2. kép
Tündérek és vitézek játéka
Terényi tábor, 2003 (Moravcsík Zoltán felvétele)

Egyletünk felkarolta a már működő foglalkozásokat, és további tevékenységekkel bővítette működését. Az óvodások foglalkozásai 2005 szeptemberétől Szirányi Orsolya óvodapedagógus vezetésével folytatódtak. Nagy hálával tartozunk neki áldozatkészségéért, szakmai felkészültségéért és főleg azért, hogy igyekezett a kezdetekhez hasonló szellemiségben oktatni a gyermekeket és támogatni a szülőket. Az általa indított *Ciróka* baba-mama klub több éve biztosít kereteket a hasonló élethelyzetű édesanyák, édesapák és kisdedeik rendszeres találkozásának.

Fokozatosan növekedett az iskoláskorúak száma is, és az évek múlásával a kisiskolásokból középiskolások lettek. A jelenlegi rendszer és oktatási módszer több mint tíz év munkájának az eredménye, ma már az iskolások három korosztályának igényeit figyelembe vevő, összetett tevékenységgé vált. Előbb a hetente egyszer, délutánonként szervezett foglalkozásokat hétféligi iskola váltotta fel, később több külső tényező hatására ismét visszatértünk a heti egyszeri, délutáni foglalkozásokra. A csoportfoglalkozásokat Sviták Karin, Kollárovcics Ilona, Révész Gyöngyi, Koloh Edit, H. Tóth István és Börzsei Borka kollégák tartották. A foglalkozások jelenleg (a 2010–2011-es tanévben) György Mária tanítónő, Leczó Katalin tanítónő és Szarka Szilvia tanárnő vezetésével zajlanak.

Az állandó foglalkozások mellett rendszeresen hívunk meg színházakat, bábszínházakat, zenekarokat és különböző előadókat is Prágába. A kecskeméti Tintaló Társaság *Zsigafőstő fest* bábelőadása például Lázár Ervin népszerűsítéséhez járult hozzá, így lett gyermekeink nagy kedvence Mikkamakka és Dömdödöm, illetve életre szóló olvasmányélménye *A hétfejű tündér*. Boka Gábor interaktív *János vitéz*-előadása Petőfi költészetére segített ráhangolódni. Középiskolásaink pedig leginkább József Attila és Radnóti Miklós megzenésített verseivel mélyülnek el a magyar költészetben. A Kaláka, a Szélkiáltó, valamint Sebő Ferenc és zenekara szintén nagy sikerrel szerepeltek nálunk. Fontos számunkra, hogy a magyar szót annak színpadi művelői is közvetítsék. Egy-egy színházi vagy bábelőadás nagy hatással van a gyermekekre, a szülőkre és az oktatókra egyaránt, és az így szerzett élmény sokszor befolyásolja pozitívan az állandó foglalkozások sikerét. A népzene elsősorban Szvorák Katalin, Navratil Andrea, Bognár Szilvia énekesnők segítségével népszerűsítettük. A népmesék nagy tudói és terjesztői – Écsi Gyöngyi, Környei Aliz, Badin Ádám – is vendégeskedtek már nálunk. A bábszínházak közül a kecskeméti Ciróka, a pécsi Bóbita és a győri Vaskakas a kedvenceink és rendszeresen visszatérő vendégeink.

Az Iglice Egylet színeiben újabb nyári táborokat szerveztünk: Terény után kétszer Sósút (Moravcsík 2004), majd Csöde, háromszor Jósavfő és Bakonybél váltották egymást. Bejártuk Budapest környékét, az Őrséget,

az Aggteleki Nemzeti Parkot és a Bakonyt. Nemcsak Magyarország-ismeretünk bővült, hanem zenész-kézműves barátaink – a régi-új Igriczek zenekar (3. kép) – segítségével további népi kismesterségekkel és kézműves technikákkal is megismerkedtünk. Az agyagformálás, a kötélverés és a nemezelés inkább a gyermekek körében kedvelt foglalatosság, míg a szövés, a hímzés, a bőrzés, a kosárfonás a nagyobbakat és a felnőtteket köti le.

3. kép
Muzsikálás az Igriczek zenekarral
Jósvafői tábor, 2009 (Serédi László felvétele)

Az Igriczek zenekar és főleg Navratil Andrea segítségével újabbnál újabb népdalokat és néptáncokat tanulunk. Számunkra legértékesebbek az archaikus moldvai csángó népdalok és körtáncok. Ezek a nagyon ősi körtáncok mindenkit magukkal ragadnak. Táncolásuk közben érezzük leginkább azt, hogy mennyire összetartozunk, és egyek vagyunk.

Nyári táborainkban számtalan bábművész és előadóművész – például Berecz András, Gulyás László, Kovács Géza, Pályi János, Boka Gábor, a Tintaló Társaság és nagy kedvencünk, a pécsi Márkus Színház (4. kép) – fordult meg vendégként. Arra pedig talán még büszkébbek lehetünk, hogy iskolásaink is bele-belekóstolnak a színészi, illetve a bábművészi hivatásba. Kezdetben szülői segédlettel, ma már önállóan, táboronként két-három alkalommal is dramatizálnak és adnak elő népmeséket kisebb társaik és a szülők nagy örömeire. A tavalyi tábor nagy sikerű produkciói *Az egyszemű, kétszemű, háromszemű* és a *Piros malac* című népmesék voltak.

4. kép
Mátyás király szárnyai – a Márkus Színház előadása
Jósvafői tábor, 2009 (Serédi László felvétele)

2010 nyarán közel 80 résztvevője volt néphagyományőrző táborunknak. Nem kis örömünkre a táborozók zöme visszatérő vendég. Táboraink jellegét leginkább a családi hangulat határozza meg. Ez még a nyelvet kevésbé beszélő gyermekeknek is megfelelő biztonságot nyújt, és bátorságot ad a magyar nyelv használatához. A baráti közösség, a természetes nyelvi környezet hamar feloldja a gátlásokat, és észrevétlenül erősíti az identitást.

A nyári táborok (5. kép) sikerén fölbuzdulva Koloh Edit, magyar–történelem szakos tanárnő ösztönzésére és segítségével erdei iskola jellegű családi programok szervezésébe kezdtünk. Ez évente két-három alkalommal megrendezett hétvégi program. Általában Prágához közeli helyszínen, de azért a nagyváros zajától kellő távolságban, erdei környezetben zajlanak a másfél, kétnapos együttlétek. A megszokott hagyományőrző tevékenységek mellett a magyar történelem egyes korszakait bemutató történelmi játszótérrel lebonyolításával is próbálkoztunk. Így idéztük fel a honfoglalás, az államalapítás és az Árpád-házi királyok korát. A legsikeresebb talán az a hétvége volt, amely a honfoglalás történetével ismertette meg a résztvevőket. A tanárnő magával ragadó előadását térképkészítés és a korabeli mesterségek próbálgatása tette színesebbé. Gyermekeim a mai napig féltve őrzik azt a kis tarsolyt, amelyet akkor készítettek egy honfoglalás kori darab mintájára.

5. kép
*Szalonna község nevezetes látnivalója
Kirándulás a jósvafői táborból, 2009 (Serédi László felvétele)*

A sok látványos tevékenység mellett a háttérben feszített és folyamatos munka zajlik. A pályázatok írása, a pénztár vezetése, a könyvelés, a pénzkészítés, az internetes honlap készítése, a szerződések megvalósítása mind fontos láncszeme tevékenységünknek, és ami a legfontosabb: mindezen tevékenységek társadalmi munkában folynak. Nagy hálával tartozunk az elmúlt több mint tíz év valamennyi pedagógusának, így Sviták Karin volt és Serédi László jelenlegi egyleti elnökünknek, Nyárfás Károly, Csirke Andrea, Zerola László, Küü Rita pénztárosoknak, Moravcsík Zoltán, Szábel Éva, Petőcz Éva, Hulová Judit és Kletečka Katalin szervezéssel és pályázati írással foglalkozó tagjainknak. Ugyancsak köszönet illeti a PMKK munkatársait, akik felkarolták és a mai napig is segítik munkánkat. Az általuk kialakított barátságos környezet nagy mértékben járul hozzá a sikereinkhez. Köszönettel tartozunk jelentős anyagi támogatásukért Prága Főpolgármesteri Hivatalának, a Cseh Köztársaság Oktatási, Ifjúsági és Testnevelési Minisztériumának és a Rákóczi Alapítványnak.

Bízom abban, hogy egyesületünk még sokáig szolgálja a magyar szóra vágyó családokat és a magyarul tanulni kívánó gyerekeket. Talán nemsokára eljön az az idő is, amikor a magyar tanítási nyelvű óvoda alakulásáról számolhatunk be, amelyet nemcsak szakkörszerűen, heti egyszeri alkalommal, hanem naponta látogathatnak a gyermekek. Ennek megalakítása azonban valószínűleg a következő generáció nem kis feladata lesz.

Irodalom

- Kollárovics Ilona 2001. Anyanyelvi és honismereti oktatás. *Prágai Tükör* 3. <http://www.pragaitukor.com/archive/pt200103/m01.php> (2011. június 1.)
- Moravcsík Tímea 2001. Az Ovi. *Prágai Tükör* 3. <http://www.pragaitukor.com/archive/pt200103/m01.php> (2011. június 1.)
- Moravcsík Tímea 2004. A sós-kúti nyári Iglice tábor. *Prágai Tükör* 4. <http://www.pragaitukor.com/archive/pt200404/m11.php> (2011. június 1.)
- Moravcsík Tímea 2004–2006. Gyerekoldalak. (Tü)körkép. A *Prágai Tükör Melléklete*.
- Sviták Karin 2003. Iglice – egy új egyesület születése. *Prágai Tükör* 3. <http://www.pragaitukor.com/archive/pt200303/m01.php> (2011. június 1.)

(1) Iglice Egyesület. <http://www.iglice.org> (2011. június 1.)

(2) Cseh- és Morvaországi Magyarok Szövetsége. <http://www.nyeomszsz.org/cze.html> (2011. június 1.)

(3) Prágai Magyar Kulturális Központ. <http://www.magyarintezet.hu/index2.jsp?HomeID=12> (2011. június 1.)

Moravcsík, Tímea: Workshops for children in Hungarian in Prague

Az írás szerzőjéről

Moravcsík Tímea

Iglice Egyesület, Iparos, Prágai Magyar Kulturális Intézet, Prága, Csehország

mo_timi[kukac]yahoo.com